

Atvira muzikos pamoka su 3 klase Raguvos gimnazijoje (mokytoja Ingrida Bučinskienė)

Kelionė

Ketvirtadienis. 2018 lapkričio 22 d. Riedu automobiliu į Panevėžio pusę. Viduryje autostrados navigacija maloniū balsu siūlo sukti į dešinę. Nesiginčiju. Papuolu į žvyrkelį, kuriuo jau ne kartą yra tekę važiuoti link Raguvos lankyti bičiulių. Tad ir šįkart kelionės tikslas – Raguva. Tik reikalai visai kiti.

Facebook Muzikos mokytojų grupėje jau kurį laiką ieškojau galimybės pakliūti į svečius, stebėti muzikos pamokų kitose Lietuvos mokyklose, mat po truputį ėmiau justį, jog imu užsikonservuoti savojoje. Taigi, po ilgų paieškų kur apsilankyti, buvau nekeitėtai pakviesta į Raguvos gimnaziją. Joje jau septynerius metus dirbanti **Ingrida Bučinskienė** organizavo atviras pamokas 3-ioje ir 8-oje klasėse.

Raguvos gimnazija

Navigacija atvedė prie didelio, keturių aukšto pastato, visai šalia bažnyčios ir nedidelio parko. Mokyklos aplinka pasirodė sutvarkyta nepriekaištingai. Išlipus iš automobilio tvyrojo nedideliems miesteliams būdinga tyla ir jaukumas. Tad pradėjau įtarti, jog laukia įkvepianti patirtis.

Raguvos gimnazijos parkas

Raguvos gimnazijos teritorija

Mokykloje buvau pasitikta labai svetingai, palydėta į kambarėlį, kuriame galėjau nusivilkti viršutinius drabužius, o vėliau ir į trečią aukštą, kuriame jau šurmuliavo nedidelis būrelis mokytojų iš kitų mokyklų. Susipažinome ir su Ingrida. O netrukus prasidėjo pirmoji atvira pamoka 3-iai klasei.

Nors su pradinės pakopos mokiniais esu susidūrusi visai nedaug, visgi nekantriai laukiau pamokos pradžios.

Atvira pamoka su 3 klasės mokiniais

Pasisveikinimas

Į klasę sugužėję mažyliai tvarkingai susėdo į pailgintą puslankį. Ir nors mokykloje skamba du skambučiai – pirmasis, kviečiantis vaikus į pamoką, o antras – žymintis pamokos pradžią, visgi ją pradėjome iškart po pirmojo. Žinoma, su nekantriu vaikų pritarimu.

Pamoka prasidėjo nuo pasisveikinimo, kuriame, dainuodami, tam tikroje melodijos vietoje jie susiliesdavo tai rankomis, tai kojomis, o kartais ir sėdynėmis.

Medžiagos kartojimas

Toliau vaikai su mokytoja pasikartojo praeitos pamokos medžiagą. Šioje pamokoje skambėjo epochų pavadinimai – Renesansas, Barokas, Romantizmas ir „Šie laikai“.

Kadangi, kaip ir minėjau, su mažaisiais muzikuodama beveik nesusiduriu, epochų pavadinimai trečiai klasei pasirodė labai sudėtingi. Nenumaniau kaip pamoka vystysis toliau. Tačiau vaikai su mokytojos pagalba pasikartojo, prisiminė ir, nors buvo dvejojančių, atrodė, jog tokios sudėtingos konstrukcijos žodžiai jiems visai gerai „prilipo“.

Muzika per judesį

Po kartojimo, mokytoja pasiūlė vaikams pakeliauti laiko mašina ir judesiu patirti kiekvienos epochos muzikos charakterį. Judesius ir šokio žingsnelius vaikai, matyt, jau žinojo iš ankstesnių pamokų. Judesiai buvo labai charakteringi kiekvienai epochai ir puikiai atliepantys muziką. Žavu buvo stebėti kaip vaikai mėgavosi procesu.

Prieš šią užduotį mokytoja suteikė galimybę vaikams, nenorintiems judėti, stebėti pamoką sėdint. Sėdėti pasirinko du ar trys vaikai. Tačiau jie puikiai įsitraukė. Stebėdami aktyvų vyksmą prie pat savęs, sėdintieji neturėjo laiko nuobodžiauti ir bent minimaliais judesiais įsitraukė į muziką. Tiesa, kaip ir 12-a pamoką stebėjusių mokytojų.

Pasiūlymas pasirinkti aktyvų arba pasyvų dalyvavimą šioje pamokoje labai pasiteisino. Tai buvo puiki sąlyga atliepti konkretaus vaiko tuometinę būseną, sukurti saugią atmosferą būti klasėje. Tačiau nesu tikra ar būtų pavykę lygiai taip pat gerai, jei vaikams nebūtų sukurta tinkama erdvė. Nes čia, sėdėdami beveik ratu, jie neturėjo galimybės atsiriboti nuo veiksmo. Todėl tapo akivaizdu, jog planuojant tiek aktyvų, tiek pasyvų vaikų įsitraukimą pamokoje, išties būtina numatyti kaip vaikai išsidėstys erdvėje.

Po šios veiklos, įraudusiais žandais, vaikai susėdo ir su susidomėjimu laukė naujų užduočių. Išties, nuostabu pastebėti kaip smarkiai teigiamai vaikus veikia judesys. Mokytojai paprašius ir vėl pakartoti epochų pavadinimus, vaikai tai darė su kur kas didesniu entuziazmu – garsiai ir labai vieningai. Taigi, galima sakyti, dėka judesio, suaktyvino gebėjimą labiau įsiklausyti į ritmą ir į vienas kitą.

Ritmas

Ekrane pasirodė ritminiai piešiniai po du taktus. Kiekvienas jų atspindėjo ką tik vaikų pamokoje naudotą judesio ritmą, būdingą skirtingoms epochoms.

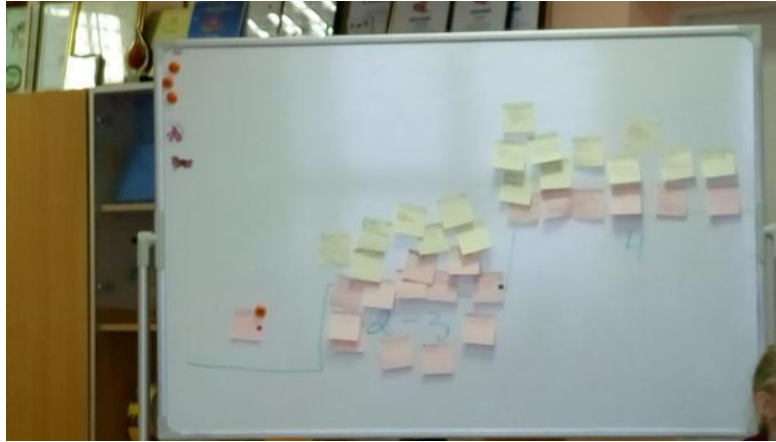
Prieš pradėdant ritmuoti, mokiniai paaiškino koks yra konkretaus ritminio pavyzdžio metras. Ritmams vaikai galėjo siūlyti savo sugalvotus kūno perkusijos atlikimo būdus. Jie puikiai įsitraukė ir siūlė skirtingus variantus – ploti, ploti per kelius, trypti kojomis ar spragsėti. Iš pradžių užrašytą ritmą pamėgindavo atlikti be pritarimo, o vėliau tai darė su skambančia muzika.

Įsivertinimas (žinios) – tęstinis pažangos stebėjimas

Prieš įsivertinimą mokiniai dar kartą pasikartojo epochų pavadinimus. Iš tiesų, pamokoje kartojimas vyko gal 5-7 kartus, tačiau tiksliai užfiksuoti man nepavyko.

Šioje vietoje būtinai turėčiau paminėti ir tai, jog muzikos klasė, kurioje vyko pamoka, buvo labai gerai pritaikyta įvairioms veikloms. Tad prieš įsivertinimą, išvažiavo lenta ant ratukų – na, tokia plastikinė, ant kurios galima rašyti markeriais. Joje jau buvo nupiešti 3 dideli laipteliai, virš kurių

kabojo vienos spalvos lapeliai su vardais ir rezultatais iš praeitos pamokos ta pačia tema, su lygiai tokia pačia užduotimi.

Įsivertinimas muzikos pamokoje

Tad ir po šios pamokos kiekvienas mokinys, lipniame, tik jau kitos spalvos lapelyje įrašęs epochų pavadinimus (priklausomai nuo to, kiek jų prisiminė), prilipdė jį tam skirtoje vietoje. Vaikai, prisiminę visų epochų pavadinimus, lapelius klijavo ties aukščiausiu laipteliu.

Įsivertinimas muzikos pamokoje

Toks įsivertinimo būdas skatina ne tik savo asmeninės pažangos, bet ir visos klasės pažangos stebėjimą. Štai, praėjusią pamoką prie antrojo laiptelio buvo priklijuota 11-a lapelių, o šią – jau 8-uoni.

Priklausomai nuo laiptelio, kurį tą pamoką pasiekė vaikai, jie buvo apdovanoti įvairiaspalviais saldainiais – kiekvienas laiptelis žymėjo tam tikrą saldainio spalvą. Taigi, iš esmės apdovanoti buvo visi vaikai, tik saldainių spalvos skyrėsi.

Muzikavimas instrumentais

Po įsivertinimo vaikai pabiro ant paaukštintos scenos. Pasirinkę instrumentus – dūdeles, džambes, nedidelius tamburinus, o viena mergaitė ir elektroninį pianiną klavesino tembru, ėmė groti menuetą.

Buvo smagu stebėti, jog kiekvienas vaikas galėjo rinktis kuriuo instrumentu groti, priklausomai nuo savo gebėjimų. Tai, ko gero, pirminė muzikos mokytojo prievolė – atsižvelgti į vaiko gebėjimus ir padėti jam muzikuoti kartu su visais. Grojama buvo dviem būdais – be fonogramos ir su ja. Po kelių bandymų vaikai pripažino, jog be fonogramos susiorientuoti ir įsiklausyti buvo žymiai lengviau.

Taigi, nustebino puikus būdas vaikams įrodyti kodėl muzikuoti su fonograma nėra gerai. Tokia smulki mokytojo gudrybė gali visam gyvenimui suformuoti vaikams subtilesnį muzikinį skonį, suvokimą kaip svarbu įsiklausyti.

Dainavimas

Pirmoji nuskambėjo 1. 1. daina „Aš turėjau brolių Mikitiu“. Šios dainelės uždainiuose vaikai imitavo įvairius instrumentus. Tad prieš pradėdant, mokytoja dar sykį pabandė įtraukti vaikus į pamokos temą ir klausė kokioms gi epochoms jie galėtų būti būdingi. Vaikai ir vėl minėjo pavadinimus, kuriuos mokėsi pamokoje prieš tai.

Vėliau mokytoja leido vaikams rinktis dar vieną dainą, kurią norėtų dainuoti. Visi kaip vienas nubalsavo už „Povilą“. Nesu tikra ar būtent toks yra dainos pavadinimas. Tačiau vaikai atrodė nusiteikę labai entuziastingai. Tad „Povilas“ nuskambėjo taip, jog trūko tik fejerverkų!

Įsivertinimas (praktinis muzikavimas)

Šios atviros muzikos pamokos metu turėjome galimybę patirti kaip svarbu kūrybiškai išnaudoti klasės erdvę. Kadangi klasė turėjo tris laiptelius (gražus leitmotyvas), vedančius į nedidelę sceną, vaikai buvo paprašyti atsistoti ant to laiptelio, ant kurio jautė, kad gali užlipti po muzikavimo instrumentais ir dainavimo pamokoje dalies.

Vėliau, paklaustas žodžiu, kiekvienas vaikas galėjo papasakoti kaip jam sekėsi groti menuetą, dainuoti. Matyt, dėka saugios atmosferos klasėje, mokiniai sugebėjo tikroviškai įsivertinti savo pasiekimus, atrodė nebijantys įvardinti kas sekėsi sunkiau, o kas labai gerai pavyko.

Pamokos refleksija

Po pamokos mokytoja paklausė trečiokų kaip šie jautėsi pamokoje, kurią stebėjo net 12 mokytojų, ir vaikai turėjo galimybę pasidalinti. Vieniems buvo baisu susidurti su nepažįstamais žmonėmis. Kiti jautėsi drąsiai. Tai – be galo šauni pamokos pabaiga, kuomet buvo parodytas dėmesys kiekvienam mokiniui, jo išklausoma.

Stebint Ingridos Bučinskienės pamoką, buvo įdomu patirti, jog visa medžiaga joje – tarpusavyje susijusi, panaudotos įvairios muzikavimo formos. Pamokos tempas pasirodė labai optimalus – nei pernelyg intensyvus, nei leidžiantis nuobodžiauti. Įdomu buvo stebėti ir tai, kaip kas kart kartoja, vaikai vis geriau įsimena sudėtingus epochų pavadinimus. O darbo įsivertinimas pamokoje pradžiugino tuo, jog vaikams tai buvo natūrali pamokos dalis, kurioje kiekvienas išliko atviras ir jautėsi saugus, Tad likau sužavėta.

Julija Kostiukevičiūtė, Vilniaus Valdorfo mokyklos muzikos mokytoja